

Průmyslová, živnostenská, kulturní a hospodářská výstava Těšínska a Ostravska v Orlové

V létě 1926 ožila Orlová velkou společenskou a kulturní událostí. Konala se zde Průmyslová, živnostenská, kulturní a hospodářská výstava Těšínska a Ostravska, která měla prezentovat schopnosti podnikatelských vrstev těchto regionů. Práce na její přípravě začaly ovšem již mnohem dříve. Konkrétně v červenci 1925, kdy byl zvolen 36členný výkonný výstavní výbor v čele s ředitelem českého reálného gymnázia a starostou města Orlové Janem Jařabáčem. Záštitu nad konáním výstavy převzala čtyři ministerstva – průmyslu, obchodu a živností, veřejných prací, školství a národní osvěty a ministerstvo zemědělství.

Výstava byla umístěna na dvou výstavištích, v sedmi školních budovách, v Husově domě a v domě báňských úředníků. Pro zbudování hlavního výstaviště byla vybrána plocha v prostoru za evangelickým kostelem, která byla pronajata od Tělovýchovné jednoty Sokol Orlová a Vítkovických kamenouhelných dolů v Moravské Ostravě. Po úpravě terénu zde postupně během jara 1926 vyrostly jednotlivé pavilony. Vstupní pavilon postavil podle návrhu Rudolfa Plachkého Bedřich Zatloukal, oba z Orlové. Mimo pokladen zde byla umístěna kancelář tajemníka, dopravní kancelář, šatny, pošta a strážnice. Ve středu výstavního nádvoří stál hudební pavilon, v němž se pravidelně konaly koncerty. Největší stavbou výstaviště byl průmyslový a hornický pavilon s expozicí místních těžířstev, který postavil orlovský stavitel Matěj Kabátek. Zde byly mimo jiné znázorněny způsoby rubání, umístěny figuríny horníků se záchrannými přístroji, instalovány modely a průřezy šachet, důlní i povrchové mechanizmy. Pavilon měl po stranách a v průčelí ochozy, kde byly umístěny expozice menších firem. Vedle toho se v prostoru výstaviště nacházelo dvaatřicet menších pavilonů jednotlivých vystavovatelů, v tom několik výčepů, kavárna, vinárna, cukrárna, uzenářství apod. K pobavení a odpočinku návštěvníků sloužil zábavní koutek s dvaceti atrakcemi, jako například bleší a opičí divadlo, tobogan, tunelová dráha, stělnice nebo kolotoče. Výstaviště mělo také stadion, kde se odehrávaly různé sportovní akce a slavnosti. Menší výstavní plocha před reálným gymnáziem byla věnována zemědělství. Ve vlastní budově gymnázia byla umístěna expozice živností, obchodu a živnostenského a odborného školství. Školství byly věnovány také prostory v dívčí i chlapecké škole. V měšťanské škole byla v šesti místnostech výstava výtvarného umění, tři místnosti byly určeny pro výstavu muzejní a národopisnou. Prostory české veřejné školy obchodní byly určeny pro výstavu samosprávy. Zdravotnictví a práci dobročinných institucí byly věnovány prostory v klášterní škole. Své učebny poskytly výstavním účelům také německá škola (expozice hasičů, esperantistů, studentských spolků aj.) a polská obecná škola (vojenská a lesnicko-lovecká expozice). V Husově domě bylo oddělení náboženství. Dům báňských úředníků byl vyhrazen pro spiritistický spolek Bratrství z Radvanic s jejich spiritistickou výstavkou. V jedenácti výstavních objektech se tak nacházely expozice více než dvou set vystavovatelů.

V předvečer zahájení výstavy se konal Slezský hudební festival, na kterém vystoupily pěvecké sbory z Těšínska. Samotného slavnostního zahájení 26. června 1926 se přes prudký déšť zúčastnilo více než tři sta hostů. Celou výstavu provázela nepřízeň počasí, přesto byla návštěvnost poměrně vysoká. Bylo možno zakoupit stálou vstupenku za 50 Kč, případně dělnickou stálou vstupenku za 25 Kč. Jednotlivé vstupné stálo 5 Kč, zlevněné 2 Kč. K 25. červenci dosáhl počet návštěvníků 70 235. Dnem 8. srpna 1926 byly uzavřeny všechny výstavní objekty mimo hlavní výstaviště, které bylo otevřeno až do konce srpna. Celková návštěvnost přesáhla sto tisíc osob, přesné číslo však zjistit nelze. Stotisící návštěvník prošel branou výstaviště 15. srpna v osm hodin večer. Byl jím Jan Ruta, horník z Orlové.

Orlová se stala během konání výstavy také místem sjezdů nejrůznějších organizací a cílem mnoha zájezdů. Celé město žilo v létě 1926 zvláštní slavnostní atmosférou. Výkonný výstavní výbor odvedl ve spolupráci s jednotlivými vystavovateli velký kus práce a jméno Orlové proniklo do povědomí lidí v širokém okolí.

(Mgr. Matroszová, Veronika: Orlová hostila velkou hospodářskou výstavu. Karvinský deník, čís. 213, 10.9. 2005, s. 6)